

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Homines quoque à bellis deterrendos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

mille: & misit eum in abyssum, & clausit, & signavit super illum, ut non seducat amplius gentes, donec consummentur mille anni. Ita ligat hostem Deus, ne mille excitet hostes. Hoc ni faceret, mundus jam dudum periisset. Bella minùs frequentia, minùs nocent. Nemo putet, multa esse, quæ Deus permittit; cogitemus potiùs, quot & quantis obstet. Non est comparatio eorum quæ fiunt, cum ijs, quæ fieri possent. Multis annis terra quieuit, & cum Mars fureret, etiam multis locis. Possent ubique, possent semper bella durare. Atqui tot obstat calamitatibus immensa Dei bonitas, quot possunt esse, quot non sunt. Cur inclementiæ acculemus beneficam illius naturam, cum vna se opponat tot phalangi- bus dæmoniorum, & vna restringat fluxum totius diabolicæ malignitatis? Non mirandum est, permitti aliquando Acheronticis hostibus, ut hostes nobis & bella excitent; mirandum est, quòd non plus faciant. Sed hæc est diuinæ misericordiæ magnitudo, quòd sanguinem humanum, sine satietate sitienti bestiæ rufæ ne millesimam quidem partem permittat. Sunt enim omnes damnati Angeli, itemque omnes impij tyranni, velut efferati leones in perniciem nostram promprissimi, sed ita diuina potentia cohibentur, ut nihil, nisi eadem permittente, cuiquam nocere possint; nec plus, nec diutiùs possint, quàm ipsi iustissimè videatur. Itaque neque excedit nostram culpam, nec fatiat, sed refrenat dæmonum iram furiamque. Gratiæ ergo Numini sunt agendæ, quòd nobiscum tam clementer agat, & nos contra tot pericula protegat, hostemque omnium immanissimum coerceat; ne semper inter arma conflictemur. Contra ipsum autem Stygium Fetialem, non paci, sed bello faciendo ex Orco egredientem, non verba perdenda, quibus non flectitur, sed arma sumenda sunt, & semper pugnandum, ne eum unquam audiamus. Quid enim, præter insidias, expectari potest ab hoste iuracissimo consilia suggerente?

II. Aliter cum hominibus agere licet, quibus etsi magna viuendi pro arbitratu licentia est concessa, multa tamen possumus bonis rationibus dissuadere, ne faciant, aut Stygio suggestori auscultent. Quem in finem etiam Poëta Horatius bellum civile detestans ita militantes compellat:

Quò

*Quò, quò, scelesti ruitis? aut cur dexteris
Astantur enses conditi?*

Horat. in lib,
Epod. Ode. 7.

*Parumne campis atque Neptuno super
Fusum est Latini sanguinis?*

*Neque hic lupis mos, neque fuit leonibus
Vinquam nisi in dispar feris.*

Furor ne cacus, an rapit vis acrior?

An culpa? Responsum date.

Tacent: & ora pallor albus inficit,

Mentesq; perculse stupent.

Sæpe homines in campum non procederent, si meminisse vellent, incertos esse exitus belli, Martemque communem, nullumq; bellum esse iustum, nisi aut pro rebus repetitis geratur, aut certè ob alias iniurias decretum denuntiatur sit & indictum. Suscipienda quidem bella sunt ut sine iniuria in pace viuantur; attamen in evertendis urbibus diripiendisq;, valde illud considerandum est, ne quid temerè, ne quid crudeliter fiat. In omnibus negotijs, priusquam aggrediare, adhibenda est preparatio diligens. Parua enim sunt foris arma, nisi sit consilium domi. Bellum autem ita suscipitur, ut nihil aliud nisi pax quaesita videatur. Item temerè in acie versari & manus cum hoste configere, immane quiddam & belluarum simile est: sed cum tempus necessitasq; postulat, decertandum manu est, & mors seruituti, turpitudiniqu; anteponenda: nam occidi pulchrum est, si ignominiosè seruus. Hæc Ethnicus Cicero; cui Oratorum principi, princeps Poëtarum allonans canit:

Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

Virgil. lib. II.
Æneid.

Et subscribit Augustinus Viues, cuius ad Henricum octauum Angliæ regem hæc sunt verba: *Bellum non est facile suscipiendū, nec certa pax speratā victoriā permutanda. De nulla re magis, aut crebrius deliberandum est, quam de bello, in quo non licet bis peccare: & ad quod princeps descendere vix debet, etiam inenitabili necessitate pressus, omnibus primò remedijs tentatis, & frustra consumptis. Nullum est tam felix bellum, quo non potior sit iniqua pax, siue curas, siue sumptus, siue discrimina consideres, & contempleris. Itaque de iure suo citius decedat princeps, quam de summa periclitetur, & tantam fortuna plagam leui lateris inflexione declinet. Varij sunt belli casus, & exiguo momento*

III.
Augustin Viues in epist.
ad Henr. oct.
Angl. reg.